

Zwerven over de Balkan

Avonturieren met Kampeerreizen van ANWB

“Als we twijfelen hoe we moeten rijden, geef ik de navigatie aan een Albanees en die stelt 'm goed in.” De Grote Balkan Ronde van ANWB Kampeerreizen is een openbaring, in alle opzichten.

TEKST RESI LANKESTER FOTOGRAFIE SASCHA SCHALKWIJK

Als we 's avonds aankomen op Camping Pa Emer in het Albanese Kavajë, is de stroom uitgevallen. Leonard Peposhi, de jonge, zon-gebruinde campingeigenaar is er niet van onder de indruk. Het heeft net even flink geregend en geonweerd – tja, dan kan dat gebeuren. “Het is wel Albanië hè!”, zegt hij lachend, terwijl hij zaklantaarns gaat halen. Voor de 46 deelnemers van de groepsreis is het even schakelen. Na een volle dag, met een excursie naar de hoofdstad Tirana, is een camping zonder stroom niet grappig. Aan de andere kant: lekker vroeg naar bed is ook best fijn. Even de indrukken verwerken van de afgelopen tien dagen: het bezoek aan het Macedonische bergdorpje Elsani gisteren, inclusief een lokale lunch. De tocht door Hongarije en door Servië. En dan was er natuurlijk de reis naar deze camping, over hobbel-de-bobbel Albanese wegen. Gelukkig zijn Erik en Joke Meijer van de technische dienst altijd in de buurt, zodat niemand zich echt zorgen maakt. Die avond is het om tien uur muisstil op Camping Pa Emer. Het traditionele *happy hour* bij aankomst op een nieuwe camping? Dat komt morgen, als er weer licht is.

ZELFGEBOUWD PRIVÉ-EILAND

Een plek voor het eerst bij daglicht zien is vaak magisch. Maar op Pa Emer mompelt zelfs de grootste wereldreiziger ‘wauw’ bij het uitzicht over de lichtblauwe zee. “Uniek, een camping zo pal aan het water”, vindt Peter Horvers. Al voor de tiende keer begeleidt hij samen met zijn vrouw Louise een ANWB-groep, dus hij weet waar hij het over heeft. Het bij de camping horende eilandje voor de kust, bereikbaar via een lange houten vlonder, maakt de plek nog mooier. Zeker als we horen dat Leonard dit eiland eigenhandig heeft gebouwd. Overdag kun je er heerlijk luieren onder een rieten parasol,

's avonds eet je er verse vis. Leonard kan precies vertellen wanneer 'ie gevangen is.

ANWB LIEFDESKOPPEL

“We vonden het vooraf wel een beetje spannend hoor, deze reis”, vertellen Jos en Mari Loran die middag tijdens het happy hour. “Bij de Balkan denk je snel aan de onrust in de jaren negentig, aan oorlog en armoede. Maar we voelen ons geen moment onveilig. De mensen zijn zó aardig. Als we twijfelen hoe we moeten rijden, geef ik de navigatie aan een Albanees en die stelt 'm goed in. Weet je, als je open bent, zijn zij dat ook.” Nelly en Piet Versteeg zijn al bijna voor de veertigste keer mee met een groepsreis. Nelly: “Sommige mensen vinden het gek, dat we kiezen voor zo'n enerverende reis. 'Laat je toch lekker verwennen tijdens een cruise', horen we dan. Maar wij zijn energieke ouderen. We willen juist een beetje spanning. Doordat

Kerkplein in Kotor

“Die Balkangeschiedenis is best een warboel. Door deze reis valt alles een beetje op z'n plek”
Tiny en Fokke

⬆️ Icoon in kerkje in Kotor
⬆️ Technisch begeleider Erik Meijer keeps them rolling

Peter en Louise Horvers bij hun caravan

je zelf moet zorgen voor je boodschappen en volle tank, kom je in contact met de bevolking. Dan kom je op plekken waar niemand Engels spreekt. Dat is het avontuur dat we zoeken.” Tijdens de borrel komen de persoonlijke verhalen los. Rein en Reinette Tijdeman vertellen hoe ze elkaar in 2015 leerden kennen tijdens een ANWB-groepsreis. Ze gingen beiden als single mee. “Er was een klik”, zegt Rein met gevoel voor understatement. Een jaar later trouwden ze.

EZELTJES

Na twee nachten Albanië reizen we door naar camping Oliva in Montenegro. Jos en Mari kiezen het liefst hun eigen route. Jos: “Ik kijk op de kaart wat we na ongeveer een uur rijden op één van de zijweggetjes tegenkomen: daar gaan we koffie drinken.” Dat is het voordeel van hun compacte camper van zes meter, vinden ze. Met een caravancombinatie zijn die

Altijd hulp onderweg

De kwaliteit van de wegen is per land verschillend. Zo staat Albanië niet bekend om z'n gladde wegdek en zijn in Montenegro de wegen juist opvallend goed onderhouden. Mocht er onderweg iets gebeuren, dan is het een geruststellende gedachte dat er – naast toeristische reisbegeleiders – ook technische begeleiders van de ANWB mee op reis zijn. Dit team helpt bij pech onderweg en geeft tijdens de reis advies over het (nog goed) functioneren van de caravan, camper of auto.

“Bij de Balkan dachten we wel even aan oorlog en armoede. Maar we voelen ons hier geen moment onveilig. De mensen zijn zó aardig.”
Jos en Mari

✦ Rein en Reinette vonden elkaar onderweg: ‘Er was een klik.’

smalle, heuvelachtige en soms niet-geasfalteerde wegen een wat lastiger verhaal. Voor Jos en Mari is niet de bestemming het doel; de reis erheen is net zo belangrijk. Nieuwsgierig reizen fotograaf Sascha en ik mee naar de exotisch klinkende plaats die Jos op de kaart heeft aangevinkt: Shijak. Het blijkt een gemoedelijk stadje met een groot plein. Op het terras van café Loni drinken we een perfecte cappuccino, geserveerd door een wat onzeker kijkende jongen die duidelijk niet dagelijks vier Nederlanders op zijn terras heeft. Jos, tevreden glimlachend: “Wat een mooie rit was dit hè! Al die ezeltjes en fruitstallen... terug in de tijd.” Ze mijmert: “Tegelijkertijd heb ik het idee dat er veel behoefte is aan vooruitgang. Je ziet het aan dit plein: het gras ligt er verzorgd bij, de huisjes zijn vrolijk geschilderd. Ik heb gehoord dat een groot deel van de bevolking werkloos is, maar ik voel wel een *drive* bij de mensen om vooruit te komen.” Die avond in Montenegro eten we inktvis op het terras van restaurant Utjeha. Uitzicht op zee, wind in de haren, nóg maar een slokje witte wijn – we voelen ons met de minuut roziger worden. Gelukkig is de camping om de hoek.

OLIJFBOMEN

Vandaag draait alles om de cultuur en geschiedenis van Montenegro. De dagtrip leidt per touringcar via kustplaatsen Bar en Budva en het havenstadje Kotor naar het in de bergen gelegen klooster van Cetinje. In het middeleeuwse Kotor leidt een bezoekje aan de Sint-Lucas- en de Sint-Nicolaaskerk tot gesprekken over geloof en oorlog. Tiny en Fokke de Jong, alle twee in de tachtig, leren veel van de rondleiding door de stad. Tiny: “Die Balkangeschiedenis is best een warboel. Door deze reis valt alles een beetje op z’n plek.”

SCHANDPAAL

Na een ochtend vol indrukken laten Sascha en ik de groep achter ons. “Over een uur verzamelen we bij de schandpaal op het plein!”, horen we Peter grappend roepen wanneer we Kotor verlaten. We kiezen voor een panoramische route naar Kroatië. Bij een rustig kiezelstrand duiken we het frisse zeewater in. Hoewel we een beetje jaloers zijn op alle avonturen die de groep nog gaat beleven in Kroatië en Slovenië, hebben wij het hier in het glasheldere water ook lang niet slecht, knikken we tevreden naar elkaar. ●

Balkan?

Over waar ‘de Balkan’ precies begint en eindigt, zijn de meningen verdeeld. Zo vinden veel Kroaten dat Kroatië niet bij de Balkan hoort. De regio is een smeltkroes van volkeren met hun eigen cultuur en tradities. Typisch voor het gebied zijn de vele berg-ketens: Balkan betekent niet voor niets ‘bosrijke berg’. Ben je eenmaal gegrepen door de schoonheid van de natuur, bergen, mensen, dorpjes, meren en zee, dan blijf je foto’s en filmpjes maken. Een extra geheugenkaart in de tas is dus een goed idee.

Info

AFSTAND

Utrecht – Bar 2.044 km

De Grote Balkan Ronde

In een ontdekkingsreis van 38 dagen reis je van Wenen door Hongarije, Servië, Macedonië, Albanië, Montenegro, Kroatië naar Slovenië. Je bezoekt kloosters, eilandjes, dorpjes vol folklore en hoofdsteden zoals Boedapest, Tirana en Skopje. Meer info: www.anwbkampeerreizen.nl

8x Wijs op reis

- Neem fietsen mee voor mooie tochtjes, zoals bij het meer van Ohrid in Macedonië.
- Op zoek naar vers brood in Kroatië? Zoek naar *pekara*, dat betekent bakker.
- Neem een reserveband mee; de wegen in met name Albanië zijn niet overal even geweldig.
- Neem een extra zaklamp mee of zorg voor een lampje op zonne-energie.
- Een koelkast op gas heeft voordelen: mocht de stroom uitvallen, dan is niet al het eten meteen bedorven.
- Een woordenboekje met foto's (zoals 'Point it') helpt je in alle landen onderweg.
- Zorg voor genoeg contanten in de lokale munt. Betalen met euro's en/of pinpas kan soms, maar niet altijd.
- De grensovergangen kunnen druk zijn. Neem genoeg water mee.

www.anwb.nl/vakantie/landeninformatie

Campings

1 Kamping Pa Emer - Albanië

Helderblauw zeewater, witte rotspartijen, een aangenaam frisse zeebries, zoet ruikende naaldbomen: dat is familiecamping Pa Emer in een notendop. De laag gelegen staanplaatsen liggen het mooist – pal aan het water – maar kunnen bij regen wat modderig worden. Er is geen winkel, wel vers brood of een eenvoudig ontbijt op het terras (gereserveerd door Elez, de eigengereide vader van camping-eigenaar Leonard.) Het kleine eilandje voor de kust is exclusief voor campinggasten. Gratis wifi.

adres Rrakull Karpen, Kavaja, Albanië

t (00355) 664 151 502 of (00355) 664 152 854

i www.kampingpaemer.com

gps 41.182061, 19.478074

open Het hele jaar

terrein Staanplaatsen aan zee of hoger gelegen, verhuur van appartementen

2 Oliva - Montenegro

Kleine camping aan de gezellige boulevard van Utjeha, op 12 km van Bar. Vanaf de camping steek je de autoweg over en sta je op het strand van het kleine baaitje van Maslina. Op de camping staan eeuwenoude olijfbomen die schaduw geven. De goedlachse eigenaresse Arabelovic Ketil loopt regelmatig met een grote mand rondjes over de camping om olijven te rapen, zodat de grond er

niet vol mee komt te liggen.

Wifi tegen betaling.

adres Uvala Maslina, Utjeha, ME-85000 Bar
t (00382) 693 311 50

i www.oliva.co.me

open Het hele jaar

gps 42.010336, 19.151182

terrein Een dertigtal staanplaatsen op een vlak en schaduwrijk terrein, acht huurappartementen

3 (Keuze van de redactie) Camping Kate - Kroatië

Deze ANWB Charmecamping ligt helemaal in het zuiden van Kroatië. De kleine terrascamping ligt aan zee, op enkele honderden meters van het strand dat je via een trap kunt bereiken. Je wandelt zo naar Mlini, een fraai mediterraan plaatsje met een promenade, haventje en stranden.

adres Tupina 1

HR-20207 Mlini

t (00385) 204 870 06

i www.anwbcamping.nl/37826

www.campingkate.com

gps 42.625196, 18.209216

open begin april – eind oktober

terrein 7 ha, kleine terrascamping met schaduw van bomen en struiken, 40 staanplaatsen.

↑ Camping Oliva: kamperen onder eeuwenoude olijfbomen.

ZOEK & BOEK

Ga naar anwb.nl/camping

